

Размишљања на Божић

Снијег покрио планине и поља. Небо је наоблачено, без свјетлости и живота. Природа спава.

У домовима празнични мир. Уморне руке одмарају се од тешких свакодневних радова за живот и опстанак. Одаје су очишћене и намјенене. Вриједна домаћица спремна је породично огњиште за благе дане. Око ње радосно скакућу дјечица. Пред иконом домаћег светитеља трепери жижак у кандилу. Дах блаженства и мирис измирне напajaју душу. Цео дом дише благородством и побожношћу. Мисли су посвећене племенитим и вишим осјећањима. Дух је стресао са себе прашину брига дневног рада и јада. Успомена на рођење Спаситеља Свјета води га у недостижну висину: „дидеже нест ни бо, безан, ни печал, ни воздиханије, но жезан безконечнаја“.

Глас црквеног звона доирије из даљине. Буде се узвишена осјећања. *Били су их потиснули на дно душе болови сурове садашњости. Као кристални извор изливају се мисли о постигнутом резултатима. Очи су пуне израза побожности. Управљене су према икони Спаситеља. Уста шапућу топли молитву Творцу, да не ускрати своју моћну заштиту и у даљем току живота.*

Мама ли што видиш у природи? је него ли у таквим тренуцима празничног душевног ојмора размишљати о себи, својој раду, својим недостацима, о средини, кроз коју иду путеви човјечијег живота и јавног djelовања, и о будућности његовој и онога народа, којег је чини?

Шта нам је ближе од српског народа, његове среће и лијепе будућности!

Пуна ли је језовитих поука историја српског народа!

Србин је најбрзије чедо Мајке Славије, али готово и најнесрећније. Јад из сопствене му душе и удеси зле судбине од изван кроз вијекове његове историје шибају га по плећима и по образу. Кржаве отмице о пријесто, несрећна борба о пријенство и неравно хрвање са надмоћнијима душманима вјере му и народности изобразили су старачкијем борама лице овога лијепог славјанског сина и у њем младоме и бистроме сломили дух младости и брзога напретка. Старо средњовјековно мрачно доба језом потреса дух навика садашњости. Син је радио о злу оцу, отац сину. Браћа су се крвила о очево нашљедство, чим би му се очи за навјек затвориле и бијеле руке склопиле на самртничким грудима. Душан се пење на сјајни пријесто, уједињује Србе, ствара српско царство. Умире нагло смрћу, још ни данас необјашњеном... Читаво једно царство потонуло је у косовској крви само неких двадесет пет година по смрти његовог творца! Је ли било засновано на народној свијести, или је лежало само на плећима једнога владарца, једнога човјека мудра и храбра, кад се је тако брзо растурило! Гдје је одговор на то питање? Историја нам га довољно не објашњава. Али

народна га пјесма открива. Тајну о томе пронашао је онај народни пјевач, који слави Краљевића Марка као незнатну нам историску личност, а за највећег српског владарца Цара Душана умије да каже само толико у похвалу, да је имао махну у својој брачној животи! Ко је истински велик, свучен је у глибу. Ко је мали, направљен је великим, да би права величина изгледала мања. Можда је ту тајна разура српског царства. Душан га је створио гвозденом руком, паметно и вјештином, док га Лазар није уснио повратити на висину благочестиношћу свога духа и преподобним вапајима: не родила му пшеница бјелица, ко не дошао на Косово равно!

Крв је црвена бјелица, мека,
А ова земља за вољу које
Онога који, онога што је
Паради муку што народ пара:
Мекот не ваља за Господара!
Наш трон уздишну чак у облаке
Бјелица треба с гробом у шаке
Да сабљу оптр, ка мана наше,
Док се над главе раме три наше!

Балканска Царица.

Из косовског гроба као Феникс је устала и засјала нирвом Српства нова генерација. Дети су јој била надземна. Са Царовог Лаза за синули је свјетлост новог живота. Замјенила је букнућу родољубивих прегнућа у срцима Митрополита Петра, Карађорђа и Милоша. Дух јединства спојио је у шта одушевљене борбе за крст и слободу цео један народ од Дунава до Адрије, од Тимока до Бојане. То велико доба родило је велике и славне људе. А може ли и бити великих дјела без великих умова и карактера! Владика Рале саставио је мач са пером у служби новоме времену. Стадоше се низати имена великана и заслужних првака. Свако име би везано са којим епохалним срећним догађајем. Данило I са Граховцем, Михаило са добитком градова, Никола I са Вучјим Долем, Никишићем, Подгорцом и Баром, Милан I са Нишом, Прокупљем и Врањом. Српство пође у наручја срећне будућности. За колико?

Црв раздора затрова нову генерацију, која је просвјетом требала да дотјера и усаврши оно, што је њена претходница мачем извојевала. Дођоше школовани и учени да разједу и растури што су створили неписмени. Млађи не учинише тековине старих срећнима и напреднима. Под темеље истих би уливен отров разорења. Љуто партизанство замјени патриотизам. Једнакост нула умних и моралних натраг потисну пријенство соколова мозга и јунака срца. Проливање витешке нам крви на бојном пољу са непријатељима Српства би замијењено просипањем мастила из паклених пера на народне нам дике и величине. И тако, радикално-демократски дотјерасмо дотле, да нам је данашња генерација изједначена у средњим вриједностима, у оскудици свјетлих умова и у празници пожртвовања и несребичности. Чемер туге обузима онај незнатни дио свјесних, који слободно могу уздахнути са крунисаним нам пјесником:

Ја сам радиј' духом биват
У времена она стара,
Него живијет' у змани
Од обмана и превара!

Ово није свијет они,
Нит' су ово први људи;
Као навлаш свако чини,
За горе се свако труди.

* *

Гдје смо сада? Који су нам путеви нове среће?

Идемо демократским путевима, извршујемо захтјеве „народног суверенитета“ и борбом противу „домаћих непријатеља“ уједињавамо Српство.

Јесмо ли ми демократе? Нико се никоме не покурава, нико никога неће да слуша, нико ниједну заслугу и жртву не признаје. Кад нијесмо на власти, све да срушимо; кад је се дочепамо, све да згазимо. Огњем о положај, част и власт помутило је свијест, затровало срце и уништило дух родољубља. Грозница србје, пакости и зависти парализовала је племениту утакмицу добра у редовима млађе генерације. Болесно је ово садашње српско покољење. Болесно је тешко — сви то признају, али мало ко зна лијек, или ако зна, мало ко има могућности да га пријени. Отровна клима раздора, рушења ауторитета и слабења моралне моћи доспјела је до сржи народног живота. Дух изнурености захватио је велики дио млађих редова цијелога Српства. И оно мало животне снаге троши се у међусобној свађи и отмици око власти и материјалних интереса, који изишле из ње.

Овај животни сит слојера
Има ли међу нама,
Да зајачи и заштити
Пошас српски појединац?

Роди ли се српски бјетић
Без порока и без мана,
Да му нешто знаће се
Потеже се са свих страна...

Ако га и има, не дају му напријед. Изопачавају му мисао. Сјеме разора бацају му у сложну војску помоћника. Намјеру му извршу, срце му трују змијским јелом и духу му крешу крила, да не полети и не уједини Српство, да се не би прославио. Полети ли, тешко њему! Бомба ће разлијети тијело „тирана“, који има способности и храбрости, да Српство ослободи од туђинског ропства.

* *

Па ипак, ипак, доћи ће бољи дани... На помолу су први зраци зоре најновије генерације. На позорницу јавног српског живота потоњи тешки губитци и неуспјеси Српства извукли су леш разорења. Још има доста црви радикализма, који на њем живе. Али и они ће убрзо утонети у сопственом отрову. Свијест се буди. Дике се у висину мисао практичности и поступности. Освиће зора трезвености, сложног рада и истицања умно и морално бољих. Родољуби ће славити побједу. Мјесто бомба у експлозивном материјалу и написаним клеветима, којима у ово доба тешке болести садашње генерације велике нам умове поздрављају чак и у очи Божића, опет ће брат хитати у наручје брата о празницима Рођења Христовог са праском старих кубурлија и пољупцима у чело. Родите се ново доба. Оно ће сјединити цео један народ од Биограда до Цетиња, од Солуна до Загреба са тврдом вјером у њего-

ве прваке, који ће га својом способношћу, карактерношћу, несребичношћу и храброшћу водити у нови бољи живот. И тек тада, кад то буде, моћи ће тријумфовати пјесник, којем се при посматрању покора, што их је чинила данашња српска генерација, из груди отео болан вапај:

На ништавило нико не виче,
Ништавило никог се не тиче —
Нека их нека, нека' нику на ме,
Та то је дика и понос за ме!

Свијема читаоцима и пријатељима нашега пиета, као и сваком честитом брату Србину најсрдачније честитамо празник рођења Христовог са топлим жељама за њихову срећу.
Христос се роди!

Хроника

Нови цетињски политик — Стара пјесма на нов глас — Сукоб војничке заставе са пријеном.

„Нова цетињска политика“. Опет нас изазивају на одбрану. Опет је Црна Гора љуто скривила тераским „Југословенима“. Не свиђа им се, што Арнаути траже склоништа и гостпримства у нашој земљи. Криво им је због тога на нас. Криво им је, јер нам завиде, јер се боје, да им са тим не отгеммо некаква славу, и ако ми за празном славом никада не чезнемо. И зато су смислили како да нам доскоче. Треба Српству рећи, да је злочин, да је чак и издајство, што Црна Гора доушта Арнаутима, да ускачу у њено земљиште.

А кад они веле, да је нешто издајство, тако мора бити, тако се мора схватити. Цијело Српство мора да мисли Пашћевог гласом. Ко не буде хтно, пашћивам ће га ударити пуном кесом по челу да се „освијести“. Не помогне ли то, биће оглашен за издајника, којег сваки „драви“ Србин (читај Пашћеван) има право и дужност убити. Арнаути бјеже у Црну Гору. Бјеже од јада већег. Тераским „Југословенима“ то није мило. Рекли смо и зашто. Кад неко од младих бјежи у Црну Гору, кад се не може говорити, да у овој има зулума. Ко би био луд да од зулума бјежи под окриле других зулума! Могао би ко од свих тих тераских југословена помислити, да је Црна Гора у истини уточиште гоњених и привлачна тачка жељних слободе. То се не смије допустити. Зато је одмах учињен сигнал, да се нападне на самога Краља Николау због бјегства Арбанаса у Црну Гору. И ако ту нема никакве краљеве кривине, он мора бити крив, он мора бити представљен као кривац и за ту ствар. Сасвијем разумљиво. Треба увјек имати у рукама нешто за напад на њега. Арнаути ускачу у Црну Гору. Долазе јунаци под окриле јунака. Има ли шта природније од тога? Ваљда га неће тражити код онаких, који су своје јунаштво опробали ноћу у спаваћој одаји једног обзоружаног Краља и једне Краљице — слабе жене! Па зато, што као карактерибише принуђени, гоњени надмоћнијом силом, да потраже гостпримство код најближих им јуначких сусјета Црногораца, дан је сигнал, да се због тога учини напад на Краља Николау. Побожаше се, да то не буде у прилог одржавања популарности нашег владарца. А он, по наредби теразских пијемонтеза, не смије бити популаран. И одиста су смислили небратски план, како да се у очима заведених дискредитује нагло ускачање Арбанаса у Црну Гору. Мјесто да се томе радују, они само због пуне зависти и несрпске тежње за пријенством — као да нам сада смије бити до тога! — измишљају планове за унижење српске Црне Горе. Клеветају, да је бјежање Арнаута у Црну Гору пошљедица некаквог преокрета у нашој спољашњој политици. Црна Гора је, веле, у тајном споразуму са Бечом и Софијом. Споразумјела се са Аустријом и Бугарском да за рачун Аустрије побуну Арнаута! И онда на основу те ниске денуцијације и паклене клевете плету читаву причу, како Краљ Никола води авантуристичку политику и Српство увлачи у грдну опасност — разумије се, за рачун Аустрије! Дакле, опет

крива Црна Гора. Стоји ли са Турском у добрим и пријатељским односима, какви у ствари постоје и данас, тад се измишљају приче о бакчишима. Буде ли, без своје кривце, најчесте у супротни правац, тад се олет замјера Краљу Николи да тражи празну славу, срљајући у авантуристичку политику. Ако је Црна Гора мирна, клеветају је да ју је непријатељ купно да буде равнодушна према пропасти српске среће. Повеле ли, ради те исте српске среће, агресивнију политику, тад је крива, што се од противника Српства дала купити, да на Балкану тобоже створи заштиту, из којих ће извући корист непријатељ српскога народа! Увијек ми криви — у очима теразиских пијемонтеза. Тј. они врло добро знају, да им ни за што нијесмо криви, али суревњивост и завист налажу им, да нас вагда представљају као кривце, па чак и за оне српске штете, које су дошле од њихове невештине. Радило ли ми тако према њима? Не, никада! За вријеме анексионе кризе у Београду су се појавили као вође жалосно-смјешнога војнога халака људи, који никад нијесу озбиљно мислили да пушку испале. Сваки увиђаван и mudar Србин предвиђао је, да ће се она теразиска улчица граја о анексији завршити са — разочарањем. Огуд су озбиљно могли мислити на рат људи, који се у мирно доба за рат нијесу спремили, људи, који су у очи самога прогласа анексије у једном своме популарном листу (Дневном Листу) писали уводни чланак против војске? И заиста њихова се улчица војна против Аустрије свршила жалосно. Окончана је изјавом: да српска права нијесу повријеђена анексијом Босне и Херцеговине Аустро-Угарској. Јесмо ли ми то када употребили као средство за замјерку или за своје популарисање? Никада. Знају смо, да се до бољег српства није ни могло доћи, пошто се је, због отмице око ми нистарских станица, изгубило драгоцјено вријеме за достојну спрему српске војске. Сад, међутим, кад је Црна Гора, без своје кривце и без најмање намјере, до поквари своје односе са Турском, у интересу својега угледа и своје части приморана да даде гостопримства својим сусједима Арбанасима, из Београда нам се упућује неоправдан пријекор, да водимо авантуристичку политику. Ко је авантуриста? Да ли се може са разлогом рећи, да смо авантуристе ми, који због дужности гостопримства не затварамо своја врата пред усекотима Арбанасима, *трудјеи се, да и поред тога искушења одржимо добре односе са Турском?* Или ће прије бити авантуристе теразиске радикално-демократске вође, који су, само због пуге популарности пред Српством, о анексији Србију тјерали у рат с Аустријом, ма да су били свјесни о својој савршеној неспремности: за исти и ма да су имали доказа, да им нико, *осим Црне Горе*, не би био прискокно у помоћ? Нијесу ли они *тада ради одржања своје популарности излагали се ризику, да малу Црну Гору саму ставе у бојни фронт према моћној Аустрији?* И олет авантуристе ми, а они реални политичари и трезвене патриоте! Али добро се познајемо. Не пале више ваше клевете и денунцијације. Српству једојадно терор нашићизма. Сваки одмах прозријева, зашто нас окривљују ради пријеласка Арбанаса у Црну Гору. Завист је по срједи. Њу сте маскирали клеветом, да је прелазак Арбанаса пошљедица некаквог нашега договора са Бечом и Софијом. Црни вам био српски образ — ако га још имате — кад нас чак и за такве ствари оптужујете и клеветате. Нијесмо вам ми криви што Арбанаси и муслимани бјеже од вас. Није чудо. Бацате увреду на све стране, те нијесте умјели ничије пријатељство сачувати, нити чије поверење стећи. У мирно доба водите новинарски рат са цијелим свијетом, а кад дође мука, тад се без и једне испалене пушке повлачите са капитулацијом, коју означаваате још као акт дипломатске вештине!

Продужите само и на даље неоправдано задјевати нас, па ће нам лијепо цвјетати српска слога и срећа.

Стара пјесма на нов глас. Загребачки „Србобран“ је престао бити то, што му име казује, откако су њиме на мјесто једнога Павла Јовановића и Игњата Димића дошли да управљају неки штреберри, који су међу двјема српским државама завели спекулацију и лицитацију са узвиком: Ко да више! Разумије се, у праву је код тих штребера вагда она страна, која је богатија. Тако је и сада. Олет за нечији рачун а на штету српске слоге, загребачки „Србобран“ почео је да шета противу Црне Горе стару пјесму, само на нови глас. У Прагу је неки дан држан скуп словенских омладинаца. На истоме се повела ријеч о бечкој „Зори“ и њеноме органу, у којем су кршом од управе излазили и чланци противу Црне Горе. Излазили су зато, што се *дист*

штребера. На томе скупу донесена је одлука, да се такви чланци више не примају. И омладинци окретоше леђа извесним букачима, који под маском слободе за паре благе Црну Гору и њеног владарца. Навише се за ту ствар био звао пригорски омладинца из Беча Јован Мијушковић „Србобран“ га је због тога ружио напао и том приликом отијевао је нову пјесму на стари глас — противу свега у Црној Гори. Нека пјева. Остаће сам, пјевајући ругобе и наказности, којима каља српско име. Иде генерација, која га прозријева, која га сегади. Први је покушај учињен у Прагу. Та иста генерација, која је на помолу, прва ће осудити „Србобран“, ако и даље буде ружио једну српску државу и њеног владарца. Устраје ли у томе неваљалству, она ће скинути са њега лијепо име „Србобран“.

Сукоб војничке заставе са црвеном. Готово сви београдски листови, који су нам јуче стигли, кипе гњевом огорчења због једнога нечувеног случаја, који се догодио на сред Београда. Ево, у чему је ствар: Сваког дана на подне из касарне маршира главном улицом један одред војске са музиком и војном заставом на челу на стражу у Краљев Двор. У истој главној улици неки дан је ишла у сусрет војсци велика маса демонстраната социјалиста са црвеном револуционарном заставом на челу. Социјалисте почеше демонстрирати противу војне заставе. Командант чете одмах по томе скрену у споредну улицу. Војска је начинила мјеста руљи, која је правила перед! Војничка застava склонила се испред црвене револуционарне!! Сви независни београдски листови, без разлике партија, осуђују тај случај и једнодушно траже, да буде кажњен командант оне војне чете. Један од најрадикалнијих листова („Мали Журнал“) води тон у огорчењу због тога случаја. И други радикални листови пишу као он. — Сад се изненађују. Нека се не чуде. То је плод рушења ауторитета у српскоме народу. То је пошљедица грдња, клевета и напајања свега, што је у народним нам редовима истакнуто и паметно. То је резултат бацања гдња на наше владаре, на народне прваке, на војску, на носиоце државне моћи. То је неми одјек чланица противу војске, то је утицај примјера, који је дан некажњеним мучком убиством владарца од стране официра заклетих на вјерност. То је сасвијем обична појава у у данашњем Српству, још је мање у радикалним државним и јавним странцима, да нико не вјерује, никога не поштује, никога не слуша. Не видите се, дакле! И сами увиђате пошљедице анархистичких проповједи. Бојмо се, да није доцкан.

Обнављање претплате

Крајем овога мјесеца истиче претплата мноштва претплатницима. Да им се лист не би обустављао, умољавају се да благовремено обнове претплату.

Администрација „Цетињског Вјесника“

Катедрала и парламенат

На прољеће ће се почети градити на Цетињу нова Саборна Црква, којој је о јубиларним свечаностима положен темељ.

Одавно се осјећала потреба велике и лијепе катедралне цркве у пријестоници Црне Горе. Наша јуначка отаџбина, чији су синови принијели небројене жртве у крви за вјеру и слободу, није могла раније да подигне велелепан храм божији у средишту својега државнога и народнога живота. Сад се је, Богу хвала, примакла остварењу и та племенита жеља.

Захваљујући Цару Руском и нашем Господару, Цетиње ће ускоро имати нову Саборну Цркву. Она ће по својој љепоти и величини бити достојна чувстава побожности, која гаји у својој души цио народ једне православне словенске краљевине. У њеној љепоти и величини добиће видан израз племенита вјерска и патриотска осјећања, која су по светим кршцима наше отаџбине више од пет вјекова расла-

љивала јуначку борбу за крст часни и слободу златну. Нова катедрала у краљевској нам пријестоници биће уједно још један од небројених доказа о благочестивости нашега Краља. У његовој искреној побожности, која слиједи примјере славних му предака и старих српских владара, налазе одјек вјерска чувства нашега народа. Та чувста била су у најтежим временима јака подлога опстанку нашега националног бића. Захвалност лијепој нам праједовској вјери, која нас је храбрила и држала у мукама, налази племенити израз у подизању Божијих храмова, у чему наш владарца предњачи. И има ли, дакле, што љепше и узвишеније но ту захвалност показати у подизању велике Саборне Цркве у нашој пријестоници, која треба да буде и жижа вјерског нам живота!

Нова и велика катедрална црква на Цетињу послужиће погоднијој, успјешнијој и виднијој манифестацији велелепија православља нашега краљевства. У томе дивном храму божијем, за чије подизање дугујемо захвалност побожности душе двојице православних владара Цара Николе II и Краља Николе I, лакше ће се моћи развијати сјај православља једне државе, која је за православну вјеру принијела више жртава но и једна православна држава. Осим тога, нова саборна црква на Цетињу задовољаваће и чувства љепоте и осјећања поноса, која с правом могу да надимају груди једног храброг народа — оглашенога браниоца крсте и слободе на Балкану. И коме треба да буде посвећен тај свети божији храм? Кома прије, него ли успомени Онога народног нам светиња, око чијега се њивота сваке године о Петровдану скупљају Црногорци, да код њега нађу души и срцу окрјепљења?

Нека би Бог дао да се у новој катедралној цркви Св. Петра, Цетињског Чудотворца, што прије пропаје света служба у славу Творца свијета и васионе, а за срећу и добро Црне Горе! И као што је лијепо рекао наш Господар, приликом полагања камена темеља, нека се у њој никада не угули кандило црногорске захвалности Рускоме Императору и словенској мајци Русији.

Друга је већа грађевина *парламенат* (Дом Народнога Представништва), чијем би се подизању могло приступити заједно са грађењем нове Саборне Цркве. Све државе са уставним обликом владавине настоје, да и кроз лијепе и засебне грађевине за народно представништво даду израза достојанству и важности својих становника, на којим плећима леже моћ и снага државна. Парламенат је народни дом, који и својом спољашњом изградом и унутрашњим погодностима треба да уздигне важност и значај народа у модерној држави. Народни посланици треба да имају свој засебни дом, свој храм, у којем ће се свјесно и мудро радити за народ и државу. Светиња државне мисли добија у таквоме храму кроз мудрост и родољубље народних представника љепши вид и јачи значај. Парламенат, који би се сваке године морао селити из једне грађевине у другу и потуцати се по одјељењима, која нијесу за њега спремљена ни њему намијењена, много би и споља губио од своје важности и угледа. А кад је већ створена једна важна институција у државном и народном животу, онда се о њеноме угледу мора водити рачуна. Тиме би се на сваки начин ишло у сусрет и државничкој мисли Творца те институције, који је сав свој живот по-

светио народу, увијек приправан да ради за његово добро.

Катедрала, Парламенат и Владин Дом сачињавали би тројство великих и лијепих грађевина, које би чиниле услугу достојанству наше државе. Њима би била окончана државна иницијатива за подизање великих грађевина у пријестоници, послјије чега би дошао ред на приватну иницијативу. Док држава нема свију поменутих грађевина, докле се на приватне озбиљно не може мислити, нити замјерати, што их нема. Од трију поменутих грађевина најмање би материјалних жртава стао Дом Народне Скупштине. Он би се могао подићи и брзо, и за јевтину цијену. Начин није тешко наћи. Кад би те три грађевине стајале готове једна поред друге, оне би начиниле диван вијенац око нашега Краљевскога Пријестола, кроз који би међу њима још љепше и даље могла да сија животна снага наше државе. Малено Цетиње добило би тада и за обичне очи још неколико спољашњих видљивих знакова о напретку наше Краљевине и о снази онога животворнога духа, који наше обновљено краљевство са Пријестола, вагда у заједници са народом, води у свијетлу будућност.

Мисли тога напретка у новој *катодрали* Св. Петра Цетињског Чудотворца приносиће се топле молитве за успјех. У *Дому Народног Представништва* нека јој граде чврсте темеље братски и сложни народни договор, а из *Владина Дома* нека буде трезвено служена од првих синова отаџбине, да би из *Краљевскога Двора* могла бити лакше вођена у нове побједи и славе никад непобјеђене Црне Горе...

Српство

Православље у Хрватској. Заузимањем посланика Срба, који су уз бана Томашића, дозвољено је, да се Св. Сава празнује по школама у Хрватској и Славонији и српским свештеницима да попишу и овјеравају школска увјерења ћирилицом. Ове одлуке су већ објављене у службеном листу.

Српска странка у Приморју. Кроз мјесец дана српска странка у Приморју, која постоји само по имену, али не и у ствари, имаће своју скупштину ради организације и оснивања органа странке. Том приликом ће се истаћи и кандидат за посланика на царевинском вијећу.

Српски престолонаследник. Прошле недеље отпутовао је престолонаследник Александар из Београда на талијанску Ривијеру, гдје ће, ради поправке здравља, провести цијелу зиму.

Словенство

† **Министар Пајаков.** Као што је познато, по одлуци Народног Сабрања у Бугарској сви чланови бившег кабинета, стамбуловисте, стављени су под суд и оптужени због злоупотреба, које су починили док су на влади били. Ових дана сви оптужени министри дошли су били на сједницу Сабрања, да даду своја објашњења. Једнога од њих, б. министра Пајакова, на самом улазу удари кап и он на мјесту оста мртав. Због тога је сједница Сабрања тога дана одложена, публика се узрујала и ова смрт произвела велику сензацију.

Повећање руске морнарице. Руски министар морине израдио је предлоге о преуређењу и повећавању руске морнарице, са чиме се сложила и цијела влада, те су ти предлози упућени Думи. Да би се и посланици придобили за ове предлоге, то су одржане двије конференције, на којима је адмирал Војводовски објашњавао своје захтјеве. И ако су кредити врло велики, влада увјерење да ће бити одобрени.

Школе у Бугарској. Ових дана у бугарском Н. Сабрању истакнути посланик Тодор Тодоров изнио је одератну слику, коју пружају школе у Бугарској због неморалности. У основним школама, рекао је, неморални су сами учитељи и учитељице, а у средњим и вишим школама ученице. Како министар просвјете није устао у одбрану, то се његово бугарско тумачи, да је одобравање оваквог ста-

Из Новог Пазара

— Једна сличица из нашег куријатског живота

Плевље, 24. новембра

Прије десетак дана одиграла се у Плевљама комедија, која може послужити као верна слика о новом, преуређеном чиновничтву наше државе које лиферије младиотурска странка. Плевљански мутесариф (наша) до јуче прост офицерчић, као одани Младотурчин доказао се некако тог мјеста, а како га је заслужно види се из његове способности коју је овом приликом показао.

Хтјо је и он да у свом напиду изврши неку реформу, којом би унапредио нашу државу, која се и иначе „гигантским корацима“ (како се изражавају младиотурски листови) почела кретати напријед. Није му се свидјело што новац иде различито у Прибоју, Пријеполу и Плевљама, зато је издао наредбу да се у Плевљама и Пријеполу новци спуште на ону цијену како иду у Прибоју и великим другим варошима у косовском вилаету. Плевљанима се то није допало. Нарочито је своје незадовољство изказао Омер-бег Барјовић. Овај човек, прилично трезвјен, муслиманске вјере, дао се одмах на посао и почео је купити потписе за протест. Била је лијена ствар што су се у овој прилици здружили Срби и Турци. Послије скупљених потписа позван је народ, од стране неколицине првака, да се гомилиом крене ућимату да предаду протест. Но тамо се ствар окренула на сав свом другу страну. Мутесарифу се није допала ова слога браће диву вјера, није му се допало ни то што је међу њима видно ону групу српских учитеља, нијесу му се допали ни они узвици „живно Омер бег!“ „доље са онима који су против народа!“ Зато му је од једном у глави прокијала дивна мисао: да открије какву нову „велездајницу“, те да се прослави као Раух или Фридуин, или бар као Нури-бег бивши берански кајмекам. Зато он, последије омире пријетње, одлучно одбјегао од са бајонетима. Шта ћемо сад — питао се овај човек. Шта друго до објавити војни суд. Красна мисао!

Одмах са бајонети почели да сијевају око ућимата и по варошима. Да би још званичнице изгледало кренуло се и мутесариф, поћу, са својом „свитом“ по улицама. Полиција се провјерјивала, не зна кога ће прије да позове: да ли Омер-бег, да ли овог или оног српског трговца, или ће најбоље бити да што прије нађе којег српског учитеља! Напунио се ућимат „велездајника“. Кога ти ту још нема: и бегова, и трговаца, учитеља, снајдера и т. д. Настало је испитивање. Са озбиљним лицем три официра засјели за сто, комесар полиције, јузбача и мулазим жандармеријски а врло често и сам мутесариф улази и даје потребна упуства и испитује једног по једног. О чему се још није ту говорило: о српским идејама, о српској шшијунажи, новцима, о Исусу Христу и Богородици! Баш су овинаши Турци врло извјежбани у војним судовима! Испитивање је трајало до два и по сата последије пола ноћи. Гомила „велездајника“ пропуштена је кроз кишу бајонета на улицу, т. ј. на слободу, а задржали су само шесторицу, као коловође свега овога. Међу њима је било од муслимана Омер-бег, један његов прагњак и телал. И Србе нијесу заборавили. Газда кафана у којој су купљени потписи био је ту; Војислав Ђенисијевић, као најистакнутији српски трговац, велики љубимац просветног колегиума у Плевљама није смио изостати.

Али овај трећи Србин Драгутин Јоксимовић, учитељ, био је најслађи залог. Он, Беранац, из краја где је већ два пута откривена „велездаја“, син човека кога су прије 7—8 мјесеци због „велездаје“ хтјели у Скопљу да објесе — био је најсигурнији доказ „плевљанске велездаје“. У три и по сата последије пола ноћи кренули су се „велездајници“ праћени органом полиције и жандармима за Скопље. Наређење је гласило да се спроведу војном суду у Скопље и да се поменути шесторица створили неку „Велико-српску пропаганду“.

Каква им је казна била предвиђена могло се знати по одговору мутесарифовом Омер бегу, кад је овај затражио дозволу да од куће додоби преобуку. Одговорио му је: „Па и не треба ти више до једна преобука, нећеш имати више времена да се преоблачиш!“ „Велездајници“ су били далеко од Плевља кад се по вароши чуло шта се догодило. Глас да је онсајмо стање и да је проглашен војни суд, пао је као гром из ведра неба. Настало је једно повлачење, које је многе грађане објину вјера рђаво окарактерисало. Многи се није ни усудио да говори о овој ствари, а камо ли да се одлучи да којим начинном притекле у помоћ оним људима.

Види се да Турци међу својим чиновницима имају добрих педагога! Тако су бар у овој прилици показали. Да не би нашим „велездајницима“ и сувише тешко пао овај ненадни затвор, они су их

постепено привикивали на то. Дозволили су да у Пријеполу ноће у беледиској одаји у Сеници у „кауши“, а у Новом Пазару у тамници (најтежем затвору), где су лежали три дана.

И ако су грађани плевљански у почетку охладни, ипак су зато вријеме радили Омер-бегови пријатељи, разумије се уз припомоћ његових драгих лира. Ово је учинило те се многи почеше будити из првог страха. Протести телеграфски преко великог везира, министра полиције и парламента, успјели су прије него што се ико надао. „Велездајници“ су заустављени у Пазару три дана, пошто их је војни скопски суд, на заузимање министара и великог везира, није хтјо примити као невинне. Мутесариф се од једном нашао на усамљеном острву. Као одани приврженик младиотурског комитета знао је да га колеге неће упронастити. И није се преварио. Мјесто да га казне за ове глупости, они су га спасли. А ево на који начин:

Одређен је сјенички мутесариф да отпутује у Плевље и да извиди ствар. Он је дошао. Видјевши да је његов колега свему крив, гледао је да га извуче из овог незгодног положаја. Позвао је „беледицу“ и друге виђеније грађане, обећао им је поврати протјеране под условом да му грађани обећају да ће „велездајнике“ наморати да им се суди у Плевљама. Грађани су обећали. Затим је мутесариф отишао корак даље. Изјавио је да и он сматра да је кривца при плевљанском паши т. ј. мутесарифу, али ипак неће повратити оне док се не нађе по један или два јемца за сваког од оних „велездајника“, који ће као залог послужити зато да ће исти пристати да им се плевљански мутесариф извини, ако се докаже да је он крив. Грађани су на то пристали. Свак је мислио да ће настати неко суђење између „велездајника“ и мутесарифа! Но није тако било. „Велездајници“ дођоше. Одмах из кола, са полицијом која их је вратила, одведоше их у општинска одјељења где су већ очекивали окупуљени чланови беледије и двије паше се официрима. Сјенички паша окривљенима објаснио је ствар, изјавио им је да је он нашао да су невини и молио их да приме нашито извинјење. Грађани су им извинили да их напуштају ако не пристају на оно што се мутесарифом сјеничким уговорило.

Тада се сечано подигао плевљански мутесариф и своје извинјење на турском језику завршио је српским ријечима: „Опростите ми, ја сам погрјешно“. А да је његово кајање било истинито посвједчила је суза која је, како кажу, потекла на очи глед толиког свијета.

Такав је крај ове комедије! X.

Поглед по свијету

Немири у Португалу

Португал је постао поново поприште немира. По читавој се земљи организују тајни одбори, којима је сврха да краља Емануела поврате на пријесто. Републиканска је влада у опасности. Влада се силно боји ултичних немира и бојева, јер се раднички покрет развија све опасније. За случај потребе не може се влада ослонити на војску, јер у њој влада силна дисциплина. Сви богатији грађани улажу на врат на нос свој новац у банке на страни. Како се покрет све више шири међу војском, а нарочито у мририци, то је снаболска војска послана на границу, а енглески посланик у Лисабону затражио је од своје владе ратни брод за заштиту енглеских поданика.

Тако гласе најновије вјести из Португала. Можда су оне претјеране, а можда и нијесу. То се не може још утврдити, али је извјесно, да је покрет монархиста у толикој мјери набујао, да се о њему мора водити озбиљна рачуна. Ако немири нијесу овладали, извјесно је да су на прагу и да извршени преврат у корист републике неће тако глатко и без озбиљних пошљедица бити.

Нова Бинертова влада

Као што јављају из Беча, нову владу у Аустрији онећ ће образовати барон Бинерт и она ће бити провизорна. Стална влада ће се образовати тек онда кад се постигне споразум између Чеха и Нимца. Ово је четврти кабинет Бинертов.

Избори у Финској

За фински сабор расписани су избори и они ће се извршити ових дана. Како се на овим изборима фински народ има да изјасни о правцу својих досадањих посланика и држању према Русији, то им се приписује нарочити значај и поклања већа пажња. Петроградски званични кругови надају се, да ће фински народ бити толико трезвјен, да увиди, да је доста дуљана било и да ће настајати да измире свој национализам са државним правима Русије, а слободу и провинцијалну аутономију Финске са идејом државног јединства империје.

Дневник

Руска војска. Бечка Neue Freie Presse доноси из пера једнога војног стручњака веома значајан напис о руској војсци. У томе се напису тврди, да се у редовима руске војске чине велики преокрети и промјене на боље. Поправљају се погрјешке и примјењују се стечена искуства. Појачавају се поједине војне јединице. „Преса“ завршава тај напис са напоменом: „да ће руска војска за кратко вријеме ојет бити први фактор у Европи“.

И зар да не ускликнемо радосно са српским пјесником Војиславом Илићем, који кроз свој сјев „Словенско Звоно“ у уста брата Руса ставља ове ријечи:

Од индиског снјега мора,
Гдје пламено сунце сја,
До карпатских мрких гора
Господарим само ја.
Народи ће да застрепе,
Сурваће се многи трон,
Кад к'o вихор буре снјеге
Заигра се преко стене
Силни Козак, брзи коњ!
Наше жеље нису бајке,
Није празан слатки над:
Завошће бајалајке
Кроз пространи Цариград!
Па ко ће нам на пут стати,
Кад слобода куше саг?
Пред нама је Слава магн,
Побједа нам стопе прати,
Јер уз брата стоји брат!

Митрополитова слава. Његово Високопреосвештенство Митрополит Господин Митрофан Бан слави своју славу Св. Стевана, трећи дан Божића.

Нашем љубљеном црквеном поглавару од срца честитамо крсно име са живом жељом, да још много година дочекује славу на корист православне цркве, Пријестола и Отаџбине, којима тако предано служи.

Спорт. Иницијативом Њ. Краљ. Височанства Књаза Петра, који се иначе врло радо занима разним спортовима, дошло се на мисао да се цетињској публици ове зиме даде пријатне забаве, те је образован одбор, који ће приређивати клизање на леду и клизање саоницама на снјегу.

Одбору ће бити дужност да ову цијелу ствар приведе чим прије крају. У исто вријеме да позове све љубитеље овог дивнога спорта у чланство.

Одговор на интерпелацију. Посланик Милисав Николић поднио је на министра војног интерпелацију о мијешању официра у политику, на коју је министар војни бригадир г. Иво Ђуровић одговарао у понедељак. Пошто је г. Ђуровић прочитао интерпелацију цијелу, изјавио је да интерпелант није изнио никакве конкретне случајеве, по којима би свој одговор дао, те зато сматра да је она неумјесно поднесена и зато преко ње прелази. Кад интерпелант поднесе интерпелацију како треба, изјавио је г. Ђуровић, онда ће добити одговор, те је зато и замолио Скупштину да преко ове интерпелације пређе. Ова изјава примљена је с одобравањем, последије чега је устао и сам предсједник Скупштине и помоћу пословника доказао, да поднесена интерпелација не одговара законским прописима, те је тако Н. Скупштина, примајући изјаву г. министрову к знању, пријешла преко интерпелације.

Радничке женске школе. Народни посланик Саво Бошковић поднио је Н. Скупштини приједлог за отварање женских радничких школа. Ове би школе служиле за обуку наших женскиња у свима домаћим пословима, па и у кувању и биле би отворене у свима варошима.

Интерпелације. На сједници Н. Скупштине, која је била у сриједу последије подне, прије него се пријешло на дневни ред поднесене су четири

интерпелације. Прве двије су посланика С. П. Вулетича с друштвом, трећа Крста Поповића, а четврта М. Мијушковића, а све четири су упућене министру финансија. Првом се пита министар што још није отворио Хипотекарну Банку и када ће, другом зашто Н. Скупштини нијесу још поднесени укази о ванредним кредитима како то закон налаже, трећом о Барском Друштву, чији ни паробродни ни жељезнице нијесу солидне и четвртом о Владином Дому, за чије је подизање предвиђен кредит у износу 400.000 перпера, а потрошено је скоро милион перпера. Министар ће на ове интерпелације одговорити чим се заврши претрес буџета.

Један скромни јубилеј. Редитељ позоришта г. Машо Петровић навршио је ове године десет година свога напорног рада на пољу позоришне умјетности. Он је за ово вријеме било као члан разних позоришних дружина, било као управник њихов пропутовао готово све српско-хрватске крајеве, а од прошле године се налази на Цетињу, гдје је и као редитељ и као артист обратио општу пажњу на себе како због свог одмјереног држања, тако и због приказивања комичних улога тако, да је за кратко вријеме постао љубимац цетињске публике и стуб црногорског позоришта. Да не би ова његова скромна прослава прошла неопажено, управа позоришта му је дозволила да у част своје десетогодишњице може приредити свечану представу, у коме циљу је у грађанству образован одбор, који 30. ов. м. приређује у Зетском Дому велику забаву са одабраним програмом, у коме ће судјеловати сва цетињска пјевачка и музичка друштва. На сам дан прославе г. Петровић ће примати честитања у своме дому, а у вече ће на свечаној представи у оба комада, „Шоља теја“ и „У цивили“, приказивати двије улоге из његовог фаха.

За велику забаву, која ће се у част јубиларову дати и чији је чист приход слављенику намијењен, учињене су нарочите припреме, по којима можемо закључити да ће ово бити најбоља, најразноврснија и најотмјенија забава на Цетињу.

Придружујући се и ми многобројним честитањима, желимо нашем скромном јубилару, да нас још дуги низ година својом лијепом и смишљеном игром, а нарочито природном комиком увесељава и забавља.

Срећно било!

Приједлог буџета пред Скупштином. Приједлог буџета државних прихода и расхода за 1911. г. поднесен је Н. Скупштини и она је почела да га претреса у сједници од сриједи. Извјестиоци Гавро Протић и Ристо Бошковић прочитали су извјештај финансиског одбора, као и одвојено мишљење члана одбора Сава П. Вулетича. У начелној дебати први је узео ријеч министар финансија Филип Јеговић, који је у своме говору изложио садржину предложеног буџета, објашњавајући поједине одредбе његове како у приходима, тако и у расходима, препоручујући га посланицима. Послије тога устао је др. Секула Дрљевић, који је у своме подужем говору изнио ради чега ће гласати противу буџетског приједлога, што је дало повода министру финансија да се објашњава с њиме. Како се хтјело да се сједница продужи М. Мијушковић је тражио, да се одложи, са чиме се и С. Вулетич сложио, противу чега је био министар финансија и предсједник Скупштине. Пошто је ријешено, да се настави рад, узео је ријеч Мирко Мијушковић,

koji je u podujem govoru iznio razne zamjerke, poslije čega je javno da će u начелу гласати за буџетски приједлог, са чиме се сасласно и Саво Вулетич критикујући данашњи систем и износећи мане и погрешке његове. Послије тога приједлог буџета примљен је у начелу са 48, противу 1 (Секула Дрљевић). Дебата у појединостима почела је у четвртак прије подне.

Говор Министра Финансија. Прекјуче је приликом претреса буџета за 1911. годину у Народној Скупштини држао дуги говор министар финансија г. Јерговић. Говор је био саслушан особитом пажњом. Онај дио министрова говора, у којем је г. министар врло лијепо и разумно објаснио извјесне нове издатке за достојну репрезентацију краљевства, био је од цијеле Скупштине бурно поздрављен.

Божјињи одмори. Због божјињих празника, предавања у свима школама на Цетињу обустављена су и ђаци су распуштени. Предавања ће се наставити по новој години.

Рад Н. Скупштине. Народ. Скупштина о божјињим празницима неће радити само три дана. Сједнице ће бити прекинуте на Бадњи дан, а наставиће се одмах по Божићу како би буџет био примљен и у појединостима тако, да од нове године може ступити на снагу.

Петровићево вече. Да би прослава десетогодишнице г. Маша Петровића, редитеља позоришта, испала што боље, сформисан је у грађанству нарочити одбор, који у ту сврху 30. окт. приређује велику забаву — Петровићево вече. За ово вече учињене су нарочите припреме и унапријед се може рећи да ће бити то јединствена забава. Како на њему судјелује пјевачко друштво „Његош“, тамбурашки збор, војна музика и особље позоришта — дакле сва друштва наша, то ће ово бити прва прилика да сва она скупа пред публиком буду. Програм је одабран и разноврсан као још ни на једној забави до сада. На тај начин грађанству цетињском пружа се јединствена забава и zgodna прилика, да покаже колико му је стало до праве умјетности, те се надамо да ће тога вечера похитати у што већем броју и да ће и са своје стране својом присутношћу допринијети да Петровићево вече испадне што боље. Улазнице се једино могу добити у радњи г. Николе Кнежевића и оне се већ сада издају оним редом како пријаве стижу. Приступ на забаву је свакоме слободан. Добровољни прилози примају се са особитом захвалношћу. Имена приложника биће објављена. Чист приход намијењен је јубилару.

Календар „Вардар“. Календар Вардар за идућу годину, који издаје сваке године Коло Српских Сестара у Биограду, пун је одличних родољубивих написа и слика крајева и лица из Српства. У њем су на првоме мјесту и слика Њепога Величанства Краљице Милене и Њене унуке Књатињице Јелене од Србије, попраћене од стране уредништва календара веома топлим и лијеним натписом.

Од уредништва. Због божјињих празника данас дајемо два броја уједно. Идући број, који ће бити и први у идућој години, изаћи ће на Нову Годину рано.

Ерлих Хата 606. Салварзан Ерлих Хата 606 може се добити у апотеци Динка Мистуре у Подгорици.

Напомена. У прошлом броју у вијести „Једна афера у Скупштини“ поткраде су нам се неколико погрешака, оман-

ком учињених. Тако је речено да је Дамбовић из Скадра, док је он и Скопља, да се догађа због на Андријевици, а треба у Колацину и да је Дрљевић секретер обласног суда, а треба обласне управе.

Позориште. Представа „Улазба и женидба“, која је била заказана у четвртак, није државна због врло рђавог времена. О божјињим празницима је овај распоред: првог дана неће бити представа, другог дана је „Нивкова слава“, а трећег „Пангани“. Цијене су обичне.

Из друштва „Његош“ — Приликом смрти Адама Ханбертера, наредника одашње војне музике, који се преселио у вјечност у прегорској ведељу, његови другови из љубави и колегијалности, који су га сви вољели и почитовали, уписали су та за добротворца Првог Црквеног Пјевачког Друштва „Његош“, предавши благодатни улог од 100 перпера. Урвава захваљује поконицима колегама, а њему, свом добротвору, брату Чеху, жели трајан спомен.

У пријатељско и колегијално судјеловање Првог Црквеног Пјевачког Друштва „Његош“, војне музике, тамбурашког збора Радничког Друштва и особља Н. Позоришта у четвртак 30. окт. одбор приређује у просторијама Зетскога Дома у част десетогодишнице г. Маша Петровића, редитеља Н. Позоришта.

ПЕТРОВИЋЕВО ВЕЧЕ

са овим програмом:

1. Марш, изводи тамбурашки збор;
 2. *Д. Боровић*: Глумчева смрт, реприза г. М. Стевановић;
 3. *Н. Мухлић*: Мар, пјева одбор „Његош“;
 4. *С. Natter & J. Decker*: Шоља теја, весела игра у 1 чину;
 5. *У пољској шуми*, изводи тамбурашки збор;
 6. *И. Бобић*: Пјесме српских соколова, пјева друштво „Његош“;
 7. *Календар*: „У цивилу“, комедија у 1 чину.
- За време пауза свира војна музика.
Цијене: прва вече 10 перпера, доње вече 5 перпера, сједињавање првог вече 2 перпера, сједињавање другог вече 160 перпера. Почетак са 8 часова.
Улазнице се дају у радњи г. Николе Кнежевића.
Ова забава одржаће се у радњи г. Николе Кнежевића.

REGIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE

Књижевност

Горске руже — пјесме Маша М. Петровића. Штампарија „Медијетос“ Сремска, Чикаго 1910. Цијена немаркирана. Прва збирка пјесама Маша М. Петровића, која је уредила свијетско позориште, пронала је преко сваког очекивања. Доживјела је два издања. То је цијело и покренуло да објави другу збирку својих пјесама, на коју се чекало пуних годину дана, док изајма није уредила свијетско позориште. Својом спољном опремом она заостаје иза прве збирке, док се савршеном знању одаја. Одваја се како савршеном, тако и распоредом глатког Срећенија је и бољег квалитета. „Горске руже“ су подијељене на пет дијелова. У првом су деветнаест пјесама лирских, у другом дванаест патриотских, у трећем девет епско-лирских, у четвртном осамнаест пригодних, најчешће појединим личностима, и у петом пет одломака. По вриједности својој оне иду редом како су по одломцима распоређене: најбоље су лирске, а затим се ређају патриотске, епско-лирске и т. д. Један дио ових пјесама већ је био штампан по нашим листовима и часописима.

Павићевић је као млад и самоу врло плодан писац. Плоднији је више него што би требао да буде, што је често пута на уштрб самих творевина његових. Њему се не може рећи, да не осјећа јако и силно, а стваралачки дух му је интезиван. То и чини, да га често бурица осјећаја толико превлада, да се у њој изгуби на штету лијепог облика и ритма, који му није увијек погодан. Крај тога он се често толико занесе, да не може своју природу да обузда, те је на штету естетичности. Из тога произилази да му техника није ни из близа онаква каква би могла да буде кад би јој већу пажњу обраћао и када би вјешто је управљао и владао собом.

Па и поред тога јако нада у очи, да је знао напредовао, јер му ова збирка одваја од прве и по самој техници, и по избору глаткога и по начину издавања мисли. Он напредује, а то је оно што привлачи пажњу и што нам даје увијерења да ће имати успеха. А да тај успех буде што бољи, прво је на шта би требао да обрати већу пажњу, техника,

као и да се што више клази и избјегава употребу страних ријечи и израза како би био и ширијој публици што приступачнији.

И ако, као што рекосмо, опрема ове књиге није ни мало угледна како треба и има врло много штампарских погрешака, које врло често кваре и сам смисао, што нишчена кривица на уредника наше, ми ову збирку Павићевићевих пјесама препоручујемо пажљиво читалачкој свијети, увијерени, да ће је и они примити са онако исто воље и љубави, као што нам је он дао и најзад као што му се и ми овим редовима одзивамо — од срца к срцу.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

„Болести и непријатељи винове лозе“, Свеска II, земљорадничке библиотеке, која је због нагомиланог штампаријског занемарања — већ је ушла у штампарију у штампарији Кр. Министарства Војног и излазак је осуђуран. Књига ће изићи преко 5 табака. Цијена 70 перпера. Повјерицима десега на дар.

Молим све другове и пријатеље да ме потпомогу са претплатом, а с. г. поверљиве, који су примили листе за претплату, да исту сакупљају и шаљу потписанима.

Подгорица.

Иво Калуђеровић,
агроном.

Од 1. јануара 1911. године, у Биограду почеће да излази свакодневни политички лист.

ДНЕВНИ ПРЕГЛЕД

На листу ће сарађивати група конзервативна, чини је орган до сада био „Недељни Преглед“, политички, књижевни и научни часопис. „Дневни Преглед“ ће бити објављена о свима актуелним политичким догађајима у Србији и на савезу, а нарочита пажња ће се обратити и на литерарну и научну књижевност. Директор листа биће Д-р Јован Б. Јовановић, досадашњи власник „Недељни Преглед“, а главни уредник Милутина Чекић, досадашњи уредник претходног листа.

Листовица цијена је листу за иностранство 30 динара у злату.

Прошле године издао сам роман на српском језику и превод етничке књиге:

ЗБОРНИК ПОШТАНСКИЈЕХ ИЗРАЗА

Ова збирка је издата у француском, енглеском, руском, шпанском, српском и нештокој параболској језику — од 1 до 100 страни.

Не овај постоји детаљно ме је факт, да у поштенској литератури нема сличних књига, који би садржавали поштенске терме на више језика, и желим да се њима узмогу послужити и српски поштенски комуникациони органи.

Зборник садржи 344 стручна израза, распоређена алфавитним редом, а на крају се налазе одговори рјешени.

Листа је израде прикупно из званичних докумената, те су у књизи изрази, који се и употребљавају у дотичним земљама. — Стручна и компетентна критика дала је веома повољну оцену.

Техничка израда биће врло лијена.

Књига није могла бити прије готова због недовољног одзива, а сад сам намјерам закључити претплату и изаћи ће из штампе кроз кратко вријеме. Стога поново молим с. г. колеге да би се извољели уздети око претплате и послати ми што прије спискове с новцем.

Цијена је за претплатнике 2 перпера и 50 пара.

Поверљивцима уступају на сваких десет претплатника једну књигу.

Цетиње, 15. децембра 1910

Перо Ђ. Шоћ

в. д. шефа админ. одјека
и. т. одјека мин. ун. дела.

НА ЗНАЊЕ

О наступујућим божјињим празницима, уштрб велике скупоће намирница, посетите не примај.

Љубомир Таминовић.

3-50

ЧЕСТИТКЕ

У обличу поздравних поздравница и симболичких прста, које представљају право рађене Христове, поштом од само 5 динара и коштају 10 динара једну бележницу — може се добити само код Цетиње.

Цетиње, 2-2
Николе Кнежевића.

КЊИЖАРА и ПАПИРНИЦА

Ш. Г. Јанковића
ЦЕТИЊЕ

Препоручује своје велико стовариште школских, научних и забавних књига. Велики избор календара за 1911. год., као: Велики Орао, Срб. браћо, Косово, Ружина, Шаливан, Србија, Црногорци, Годишњак ит. д. као и велики календари и књиге, прсте и симболичке прсте — као и свих књига и прста.

Велики избор параван-веселих дописница, као и за вјештине у Крсном мјесу, Божићу, Ускрсу и Новој Години.

Продаја на велико и на мало. Прима претплату на сваку новоназдану књигу на српском и на осталим европским језицима.

4-10

На „Цетињски Вјесник“ најбоље се претплатити код поште.

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ

ВАЖНО! **ВАЖНО!**

ЗА

ОБУЋАРЕ
ТРГОВАЧКО СТОВАРИШТЕ КОЖА

Ф И Л И А Л А

Ашер С. Алкалај

У ДУБРОВНИКУ

ПРЕПОРУЧУЈЕ СВОЈЕ СКЛАДИШТЕ НАЈБОЉИХ СВАКОВРСТНИХ

КОЖА

И СВИХ ДРУГИХ ПРИПАДАКА ЗА ОБУЋАРСКЕ РАДЊЕ

Уз творничке цијене

НАРУЏБИНЕ ОБАВЉАЈУ СЕ БРЗО И ТАЧНО

НА ВЕЛИКО И НА МАЈО

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ